

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascensi proficere cupientium utilitatem ac
subsidium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 4. De Voluptate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

§. IV.

De Voluptate.

I. Est quies naturalis & vitalis in bono congruente adepto ; de quo *Sequentia Ascetæ* sunt scienda.

II. Primum est , ut bene cognoscat , & ponderet finem , propter quem voluptas rebus à DEO indita est , nempe ut , quemadmodum Plato dicere solebat , sit malorum esca ; inde enim colliget , non esse in ea sistendum , sed eatenus tantum admittendam , quatenus nos promptiores reddere potest ad debitum DEO servitium alacrius , perfectiusque præstandum.

III. Alterum est , ut meminerit sapientis effatus ab Aristotele prolati , quo dicebat : Omnes homines naturæ instinctu delectationem querere , quoniam omnibus rebus divinum quiddam impertitum est , quo inclinantur in optimum. Ut tamen prudenter eligat veras delectationes , iudicium de his non ex delectationibus malorum , sed bonorum hominum sumendum esse ait ; solas enim illas esse pro veris delectationibus habendas , quibus illi utuntur : quod autem alijs alia jucunda videantur , id ex corruptela potius provenire , atque adeò non absolutè jucunda censenda , utpote quæ non nisi à malis talia censentur ; nam ut Pueri , quæ ipsi amant , præstantissimè putant , quæ tamen eadem à viris nihili æstimantur ; sic alia placent probis , alia improbis , ex quibus hi , quia sano iudicio carent , & delectationes corporales ac turpes magis sensibiles sunt , hoc ipso eas etiam Spiritualibus præferunt.

IV. Tertium est , ut in appetitu voluptatum omnem præcipitantiam sedulò cavendam sciat , sed potiùs illam sapientissimam Epicteti doctrinam ob oculos habeat : Si voluptatis alicujus imaginem animo conceperis , moderare tibi , ne ab ea movearis. Sed & rem examina , & tibi ipsi præbe deliberandi spatium. Deinde utriusque temporis memento , tum ejus , quo voluptate frueris ; tum ejus , quo perceptâ jam voluptate dolebis , tēque ipse objurgabis. Sed & illud observâsse proderit , quod S. Basilius ex Prodigio Chio narrat ; scilicet Juveni quondam Herculi secum consulenti , ad utram se viarum converteret , (an ad eam , quæ ad virtutem per labores ducit ; an ad facilem per voluptates ?) duas mulieres , virtutem ac voluptatem occurrisse , quarum mox differentiam ex diverso habitu agnoverit ; altera quippe formâ conspicua , molliori facie , lascivis oculis , sermone blando , omnia fausta , faciâque , & ad vitæ solatia tendentia pollicendo , Herculem ad se trahere conabatur. Altera verò vultu rigido , squalenti , mœstôque ore , magnam fiduciam atque constantiam præferens , nihil jucundum , nihil amœnum ostendebat , sed mille pericula , laborésque immensos terrâ , marique subeundos , præmium tamen horum immortale , ad extremum verò morientem Herculem se secuturam , & inter Deos collocaturam recipiebat ; hancque secutum Herculem , dicit.

V. Quartum est , ut frequenter ponderet , quanto bono sensibiles voluptates privent , sibi que persuadeat , eos , qui ejusmodi voluptates inordinatè appetunt , olim dicturos , quod Lyfimachus cum gemitu questus est , dum ob sitim se Scythis dedere coactus ,

ubi aquam frigidam bibit, exclamavit: *Dij boni, quàm brevis voluptatis causâ quantam felicitatem perdidisti!* Quod ipsum non malè alius persequentem fabulam expressit: *Ad mel, inquit, profusum in cella quâdam advolantes muscæ, illius dulcissimo succo jucundissimè pascebantur. Sed jam Saturæ, cum avolare vellent, pedibus in tenace liquore hærentibus, nitentes etiam alas implicuerunt, quasi visco quodam mellis. Itaque morituræ, O miseræ nos, inquit, quantillus nobis cibus interitum attulit!*

VI. Quintum est, ut firmiter sibi persuadeat, veras voluptates non meliùs, certiusque, quàm contemnendo falsas, obtineri. Id quod nonnemo apè persequentem fabellam ostendit. Quidam, inquit, conspecto alveo, intra quem apes delitescabant, accessit & mellis avidus, aperuit eundem, sed, cum miserè acceptus ab apibus, alteri cuiquam amico occurrisset, hic causâ tantæ exulcerationis intellectâ, tu, inquit, si deinceps mel tutò capere fruique desideras, apes prius abigas, oportet; apes autem has inordinatas voluptates puta.

§. V.

De Lingua.

I. Est membrum animalis ad cibum gustandum, vocemque formandam à Natura ordinatum; de qua *Sequentia Ascetæ sunt scienda.*

II. Primum est, ut bene cognoscat, in quo consistat ars rectè loquendi, scilicet in eo præcipuè, ut linguâ suâ velut ostio utatur, prout *S. David à DEO petivit, dam dixit: Pone, Domine, custodiam ori meo,*